

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 12 juli 2016
Betreft Tweede openstellingsronde SDE+ 2016

Ons kenmerk
DGETM-EI / 16095036

Geachte Voorzitter,

De partners bij het Energieakkoord hebben zich gecommitteerd aan de doelstellingen van 14% hernieuwbare energie in 2020 en 16% in 2023. Vanuit de Rijksoverheid is de SDE+ het belangrijkste instrument om deze doelen te realiseren. Met deze brief informeer ik uw Kamer over de vormgeving van de tweede openstellingsronde van de SDE+ in 2016. Tevens blik ik terug op de resultaten van de eerste openstellingsronde en kijk ik vooruit naar de voorbereiding van de openstelling van de SDE+ in 2017.

Met het oog op het tijdig realiseren van de doelstellingen stel ik voor de tweede openstellingsronde van de SDE+ in 2016 een verplichtingenbudget van € 5 miljard open. Hiermee komt het totale verplichtingenbudget voor de SDE+ in 2016 uit op € 9 miljard, een verhoging van €1 miljard ten opzichte van het eerder voorziene verplichtingenbudget en een verhoging van € 5,5 miljard ten opzichte van het SDE+ budget voor 2015. Met de verhoogde openstelling van de SDE+ in 2016 onderstreept het kabinet de ambitie uit het Energieakkoord om het aandeel hernieuwbare energie in Nederland fors te verhogen. Hieronder zet ik deze punten verder uiteen.

Eerste openstellingsronde SDE+ 2016

In 2016 stel ik de SDE+ open over twee rondes. Dit in tegenstelling tot voorgaande jaren, waarin het budget in één ronde werd verdeeld. Openstelling door middel van twee rondes zorgt voor meer indieningsmogelijkheden en leidt tot kortere doorlooptijden van projecten. De voorjaarsronde liep van 22 maart tot 28 april jl. De najaarsronde loopt van 27 september tot en met 27 oktober a.s.

In de voorjaarsronde is een verplichtingenbudget van € 4 miljard opengesteld. Dit budget is ruim overtekend met in totaal voor € 8,2 miljard aan subsidieaanvragen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) heeft het behandelen van de aanvragen reeds afgerond en daarbij de volledige € 4 miljard beschikt. In totaal zijn er 986 beschikkingen afgegeven, waarbij maar liefst 831 beschikkingen voor zon-PV zijn afgegeven. Bij volledige realisatie leveren de beschikte projecten een bijdrage van 24,1 PJ per jaar aan het doelbereik van 14% hernieuwbare

energie in 2020. Dit komt overeen met een bijdrage van 1,2 %-punt aan de doelstelling van 14%.¹

Van de reeds beschikte projecten nemen bij- en meestook van biomassa (37,5%), biomassa warmte (24,7%) en geothermie (22,9%) het grootste deel van de beschikte bedragen in. Het grote aantal beschikte zon-pv projecten ten opzichte van het relatief lage beschikte bedrag hangt samen met de relatief kleine schaal van deze projecten. Bij- en meestook kent een productieplafond van 25 PJ, waarvan ongeveer 40% in deze openstellingsronde beschikt is.

Tabel 1: beschikte bedragen per techniek

Techniek	Aantal beschikte projecten	Totaal beschikt bedrag (x €1 mln)	Totaal beschikt vermogen (MW)	Beschikte productie (PJ per jaar)
Biomassa bij- en meestook	3	1.501,2	492,1	10,4
Biomassa warmte en WKK	83	989,9	474,1	5,9
Geothermie	13	914,7	253,9	4,8
Biomassa gas	8	348,5	75,1	2,1
Zon PV	831	172,4	178,7	0,6
Wind op land	15	39,0	27,1	0,2
Zonthermie	33	34,2	45,0	0,1
totaal	986	4.000	1.546	24,1

Op de website van RVO.nl zal de voortgang worden gepresenteerd. Tevens zal ik uw Kamer aan het eind van dit jaar bij de aankondiging van de SDE+ 2017 informeren over de resultaten.

Tweede openstellingsronde SDE+ 2016

De najaarsronde van de SDE+ in 2016 wordt op 27 september opengesteld en loopt tot 27 oktober. De voorwaarden van de najaarsronde blijven, behoudens enkele kleine technische aanpassingen, gelijk aan die van de voorjaarsronde. Net zoals de voorjaarsronde zal ook de najaarsronde in vier fases worden opengesteld. In de vier fases kunnen aanvragen ingediend worden tot een basisbedrag van respectievelijk maximaal € 0,09, € 0,11, € 0,13 en € 0,15 per kWh.

Met de najaarsronde stel ik een verplichtingenbudget van € 5 miljard open. Dit is een verhoging van € 1 miljard ten opzichte van het verplichtingenbudget dat ik in mijn brief van 7 december 2015 (Kamerstuk 31 239, nr. 208) voorzag. Voor het

¹ In mijn brief van 7 december 2015 (Kamerstuk 31239, nr. 208) over de vormgeving van de SDE+ 2016 is de bijdrage van de SDE+ 2015, te weten 19 PJ per jaar, gelijkgesteld aan een bijdrage van 1,3 %-punt aan de doelstelling voor hernieuwbare energie in 2020. De cijfers uit deze brief zijn niet één op één vergelijkbaar met het genoemde percentage hier. In de brief van december 2015 is de bijdrage van de SDE+ samengenomen met de bijdrage van de autonome ontwikkeling van hernieuwbare energieproductie, bijvoorbeeld door gebruikmaking van de salderingsregeling of het zonder SDE+ subsidie in bedrijf nemen of het na eerdere (MEP of SDE) subsidie in bedrijf houden van productie-installaties. In deze brief is enkel de directe bijdrage van de SDE+ voorjaarsronde opgenomen. Volgens deze methode zou het aandeel van de SDE+ ronde in 2015 circa 0,9 %-punt bedragen.

bereiken van de doelstelling van 14% hernieuwbare energie in 2020 is het van belang om het aanwezige potentieel in de markt tijdig te benutten. Naar verwachting draagt een groot deel van de projecten die in de najaarsronde beschikt worden bij aan het tijdig behalen van deze doelstelling.

Het verhoogde verplichtingenbudget past binnen de meerjarig beschikbare kasmiddelen voor hernieuwbare energie en de begrotingsreserve duurzame energie en daarmee binnen de Opslag Duurzame Energie zoals overeengekomen bij het afsluiten van het Energieakkoord. Daarnaast is het geraamde potentieel aan hernieuwbare energieprojecten dat voldoende gevorderd is voor een SDE+-aanvraag toereikend voor een concurrerende openstellingsronde met een verhoogd budget.

Tot slot

Met de verhoogde tweede openstelling van de SDE+ 2016 levert het kabinet een belangrijke bijdrage aan de doelstellingen voor hernieuwbare energie. Samen met de partners bij het Energieakkoord zullen we de komende jaren grote stappen zetten. In 2017 zal ik dan ook een verplichtingenbudget open stellen dat vergelijkbaar is met het verplichtingenbudget in 2016. Over het exacte bedrag informeer ik uw Kamer aan het eind van het jaar.

Zoals ik heb aangekondigd in mijn brief van 7 december 2015 (Kamerstuk 31 239, nr. 208) wordt de SDE+ dit jaar geëvalueerd. De evaluatie zal inzicht geven in doelmatigheid en doeltreffendheid van de SDE+. De evaluatie wordt op dit moment uitgevoerd. Ik zal uw Kamer voor het einde van dit jaar informeren over de resultaten van deze evaluatie.

(w.g.) H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken